



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci žalobce **nezl. J. K.**, zastoupeného zákonným zástupcem S.K. bytem tamtéž proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, k žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19.6.2013, č. j. MPSV-UM/5939/13/9S-MSK o výši příspěvku na péči,

t a k t o:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19.6.2013, č. j. MPSV-UM/5939/13/9S-MSK **se z r u š u j e** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků se **n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I.

[1] Žalobci byl od listopadu 2012 přiznán příspěvek na péči ve výši 3.000,- Kč měsíčně.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 19.6.2013, č. j. MPSV-UM/5939/13/9S-MSK zamítnul odvolání žalobce a rozhodnutí Úřadu práce České republiky-krajské pobočky v Ostravě ze dne 27.2.2013, čj. MPSV-UP/333867/13/AIS-SSL potvrdil. Odvolací orgán na základě posouzení stupně závislosti posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR s pracovištěm v Ostravě, dle které byl žalobce jako osoba do 18 let věku závislá na pomoc jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého věku není schopna zvládat tři základní životní úkony, a to komunikaci, osobní aktivity a péči o zdraví. Tento stav byl ode dne 1.11.2012. Rozhodnutí bylo zástupkyni žalobce doručeno dne 25.6.2013. Dne 11.7.2013 žalovaný vydal pod čj. MPSV-UM/12583/13/9S-MSK usnesení o opravě slovního spojení „L. K.“ na „S. K.“ v odůvodnění svého rozhodnutí ze dne 19.6.2013 na str. č. 5.

II.

[3] V žalobě ze dne 31.7.2013 (soudu napadlo dne 1.8.2013) zákonná zástupkyně uvedla, že rozhodnutí považuje za nesprávné, neboť nebylo adekvátně přihlédnuto k odborným nálezům a zprávám, zejména specialisty na onemocnění pedopsychiatrie MUDr. M. a Mgr. M.. Syn není schopen zvládat následující základní životní potřeby:

- mobilita - neschopnost využít prostředky MHD s ohledem na mentální stav a pervazivní vývojovou poruchu s hyperkinetickou složkou,
- orientace – nemá přiměřené duševní reakce, není schopen orientace časem a místem, orientovat se v situacích a přiměřeně na situace reagovat,
- stravování – není schopen se sám najíst, vybrat a nalít nápoj ani potraviny,
- tělesná hygiena – není schopen používat hygienické prostředky, mýt a osušovat jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se a provádět ústní hygienu v důsledku mentálního postižení,
- oblékání a obouvání – není schopen vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem,
- výkon fyziologické potřeby – není schopen včas používat WC, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

V konečném návrhu uvedla, že pokud by bylo hodnocení provedeno správně podle platných právních předpisů, pak by zdravotní stav byl hodnocen podle § 8 odst. 1 písm. d) zákona č. 108/2006 Sb., což odpovídá závislosti stupně IV, a proto navrhuje rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 25.6.2013 zrušit.

[4] Žalovaný popřel oprávněnost námitek uvedených v žalobě. Uvedl, že rozhodl na základě posudku posudkové komise MPSV ČR, která stav hodnotila k datu svého jednání dne 31.5.2013 i k datu 1.11.2012. Odborné lékařské závěry posudků nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti. Žalovaný pouze hodnotil posudek posudkové komise z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti. Protože dospěl k závěru, že posudková komise hodnotila zdravotní stav žalobce na základě zohlednění dostatečného množství informací, vypořádala se rovněž s námitkami uvedenými v odvolání a uvedla podklady, ze kterých vycházela, hodnotil žalovaný posudek posudkové komise jako úplný, přesvědčivý a celistvý. Navrhl žalobu zamítnout.

III.

[5] Z obsahu správního spisu soud zjistil, že Úřad práce zahájil řízení ve věci příspěvku na péči k žádosti ze dne 6.11.2012 a rozhodl na základě sociálního šetření sociálního pracovníka ze dne 26.11.2012 a posouzení stupně závislosti lékařem OSSZ Opava ze dne 4.2.2013.

[6] Dle sociální pracovnice žadatel - dítě, zvládá chůzi po schodech i rovině pouze s doprovodem a dozorem jiné fyzické osoby. Není samostatné, nezvládá se samo obléci, obou, vždy vyžaduje pomoc. Dle sdělení rodičů samoobsluha dítěte vážně. Nerozumí obsahu požadavků. Doma i ve školce je krměn, pije po lžících, sám se po lžících však nenapije. Nechce pít z hrnku ani ze sklenice. Doma několikrát denně vyžaduje mléko, které pije z dětské láhve, čaj odmítá. Ovoce přijímá pouze mixované, strava mu je podávána naporcovaná, sám se nenají, zeleninu odmítá. Doma používá dudlík, který měl rovněž po celou dobu sociálního šetření. Čůrá do nočníku, je schopen si regulovat fyziologickou potřebu a na nočník sám sednout. Vyžaduje však pomoc při sundání kalhot a při očištění a oblékání po vykonání fyziologické potřeby. V noci se občas počůrává, na noc používá plenu. Osobní hygienu sám nezvládá, pomáhají rodiče včetně mytí rukou, utírání rukou i obličeje a čištění zubů. U koupání vyžaduje přítomnost a pomoc jiné fyzické osoby, koupou ho rodiče. Drobná motorika je rovněž oslabena, uchopení některých předmětů nezvládá, nedokáže běžným způsobem uchopit tužku, pastelku, uchopí ji celou dlaní, kreslí celou paží, drhne. Zapomíná, pokud ho rodiče pošlou do vedlejšího pokoje pro nějakou hračku, během cesty zapomene, co měl přinést, cestou ho zaujme jiný předmět, také neví, kde je ložnice, kuchyň, pokoj, nerozumí významu vět. Nerozumí oslovení, nerozlišuje oslovení „maminka, tatínek“, na oba většinou volá „tatínku“. Bratrovi odpovídá stejným pozdravem, kterým ho pozdravil bratr, např. když ho bratr osloví „ahoj J.“, opakuje „ahoj J.“. Dítě je zcela odkázáno na pomoc jiné fyzické osoby, dle sdělení rodičů čekají na vyjádření lékaře pro určení specifického autismu. Léky podávají rodiče, především matka, léky užívá v tekutém stavu – sirupy, tablety mu jsou před podáním rozdrceny.

[7] Dle posudku lékaře OSSZ žalobce nezvládá ze základních životních potřeb z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu komunikaci, péči o zdraví a osobní aktivity, celkem tedy nezvládá tři základní životní potřeby. Jedná se o závislost ve stupni I. od 1.11.2012.

[8] Odvolací orgán pro své rozhodnutí si vyžádal posouzení u posudkové komise MPSV ČR s pracovištěm v Ostravě. Tento posudkový orgán posuzoval žalobce bez jeho přítomnosti a vlastního vyšetření dne 31.5.2013 se závěrem, že u účastníka řízení jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav daný lehkou mentální retardací s významnou poruchou chování, hyperkinetickou poruchou s vývojovou poruchou řeči a pervazivní poruchou a stavem po adenotomii v r. 2012. Stav byl hodnocen na základě zdravotní dokumentace ošetřující lékařky, neurologické dokumentace ze srpna 2012, ORL vyšetření ze dne 28.6.2012, vyšetření psychologkou Mgr. K. a psychiatrem MUDr. M. ze dne 14.8. a 12.11.2012, neuroložkou MUDr. K. ze dne 21.2.2012 a nálezů z logopedie ze dne 17.10.2012. OSSZ v Opavě dne 4.2.2013 v posudkovém zhodnocení posudku o zdravotním stavu – posouzení stupně závislosti osoby ze dne 4.2.2013 uvedla, že dle doložených zpráv ošetřujících odborných lékařů i zprávy praktického lékaře je posuzovaný v pravidelné péči zejména ORL, psychologické ambulance, ale i ambulance PL pro základní onemocnění. Subjektivně má potíže s komunikací pro opožděný vývoj řeči, je nepozorný, trpí poruchou spánku, přítomna anxiozita. Objektivně chování problémové, komunikace narušena dyslalií s obtížnou srozumitelností, je orientován, paměť narušena, intelekt snížen. Zrak, sluch v normě. KP komp., somaticky bez zjevného patologického nálezu. Popsán jako velký statný chlapec. ORL vyšetřením potvrzena vývojová dysfázie, prvky autismu, opožděný vývoj řeči, doporučena logopedická péče. Psychologickým vyšetřením potvrzen mentální vývoj odpovídající 3 letům věku. Potvrzeno i pásmo lehké mentální retardace s téměř průměrnou názorovou složkou intelektu s deficitem ve sluchové krátkodobé paměti, poruchou pozornosti i vizuomotorické koordinace. Přítomny autistické rysy, ale nenaplní plně kritéria autismu. Jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož hlavní příčina je lehká mentální retardace s komplikacemi a který, zejména pro omezení psychických schopností, omezuje zvládat základní životní potřeby. Ne všechny přiznané úkony stoprocentně nezvládá a ne všechny nepřiznané úkony stoprocentně zvládá – bylo k tomu přihlédnuto a zhodnoceno dle převahy i k jeho věku a schopnostem vrstevníků. Komise vyslovila závěr shodný s lékařem OSSZ, že se jedná o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje jako osoba do 18 let věku každodenní pomoc nebo dohled při třech základních životních potřebách.

IV.

[9] Krajský soud hodnotil nejen napadené rozhodnutí, ale i předcházející správní řízení dle skutkového a právního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

[10] Podle ust. §7 odst. 1 věty první zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zejména zákona č. 366/2011 Sb. *příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“)* se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby.

[11] Podle ust. § 8 odst. 1 zákona o sociálních službách *osoba do 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve*

a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby,

b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb,

c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb,

d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb,

a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.

[12] Podle ust. § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách *při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:*

a) mobilita,

b) orientace,

c) komunikace,

d) stravování,

e) oblékání a obouvání,

f) tělesná hygiena,

g) výkon fyziologické potřeby,

h) péče o zdraví,

i) osobní aktivity,

j) péče o domácnost.

Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby jsou uvedeny v příloze 1 vyhl.č. 505/2006 Sb.

[13] Podle ustanovení § 10 zákona o sociálních službách *u osoby do 18 let věku se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle § 9 odst. 1 a při hodnocení potřeby mimořádné péče porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péčí se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.*

[14] V první řadě soud nemůže přehlédnout skutečnost, že posudkové orgány posuzovaly schopnost zvládat základní životní potřeby žalobce, aniž by provedly vlastní vyšetření žalobce. V této souvislosti soud poukazuje na dosud v judikatuře zastávaný názor, že vyšetření posuzované osoby v řízení o příspěvku na péči lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí MPSV by mělo být pravidlem, jež však neplatí bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14.9.2011, č. j. 4 Ads 82/2011-44, www.nssoud.cz). Taková okolnost případu, jež vyžaduje přímé vyšetření žalobce lékařem OSSZ, by bezesporu byly odlišností v posouzení schopnosti žalobce zvládat základní životní potřeby. Tyto odlišnosti mohou být vyjádřeny v rozdílném hodnocení sociální pracovnící oproti názoru posudkového orgánu nebo rozdíly popsané odbornými lékařskými nálezy. Soud srovnával schopnosti zvládat základní životní potřeby popsané sociální pracovnící versus posudkové orgány, které vycházely z odborných lékařských nálezů, dle jednotlivých základních životních potřeb jak jsou uvedeny v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb.

[15] Žalovaný pro účely stanovení stupně závislosti s odvoláním na posouzení posudkovou komisí MPSV vzal za prokázané, že žalobce nezvládá komunikaci, péči o zdraví a osobní aktivity, tedy základní životní potřeby, které jsou v odst. 12 tohoto rozsudku uvedeny pod písm. c), h) a i). Poněvadž u osoby mladší 18 let se nehodnotí zvládání základní životní potřeby uvedené pod písm. j), zbývalo posoudit zvládání základních životních potřeb uvedených v odstavci 12 tohoto rozsudku pod písmeny a), b), d), e), f) a g). Žalovaný se však blíže nezabýval rozdíly mezi názorem posudkové komise MPSV, výsledkem sociálního šetření a námitkami v odvolání, přičemž ani posudek citovaného posudkového orgánu nedává přesvědčivou odpověď na námitky uvedené v odvolání a šetření sociální pracovnice. Jestliže žalobce není schopen ve věku 4 let

- vykonávat fyziologickou potřebu na WC, nýbrž stále „chodí“ na nočník a v noci používá pleny, pak se nelze ztotožnit s názorem vysloveným v posudku, že selhání se připouští. Je pravdou, že čtyřleté dítě je nutno i při fyziologické potřebě zkontrolovat, ale bod g)

- přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb. předpokládá používání WC, sám se napít a najíst, není tato neschopnost typická pro děti toho věku. Posudková komise zaujala stanovisko, že při prezentaci funkčního stavu se nejeví jako nemožné naučení uchopení kousku jídla – rohlíku, ev. hrubé rozdělení jídla a v opačném případě další intenz. zaučení. Komise tedy s ohledem na postižení žalobce teoreticky, aniž v tomto směru měla svůj vlastní poznatek, dovodila, že je to možné a když to v posuzovaném období žalobce nezvládá, má se to doučit. Jestliže však se má posuzovat skutečný stav k datu rozhodnutí, pak najisto se musí vycházet ze skutečného stavu, jaký existuje a nevycházet ze stavu, který teprve může nastat.

[16] Soud nerozporoval závěr ohledně zvládání základních životních potřeb uvedených pod písm. a), b), e) a f) neboť, i když zástupkyně žalobce je namítána neschopnost žalobce vykonávat samostatně tyto základní životní potřeby, soud má za to, že v tomto směru podmínky naplněny nebyly. Děti ve věku čtyř let nejsou zcela samostatné při výkonu uvedených činností, potřebují kontrolu a někdy i pomoc při oblékání (určitě dítě ve čtyřech letech si samo nechystá oblečení) a potřebují dohled i při tělesné hygieně. Ze správního spisu jednoznačně vyplynulo, že žalobce zvládá chůzi po schodech, v rovině, kope do míče, jezdí na kole. Vzhledem k uvedenému soud nepřisvědčil, že není schopen využít MHD, i když bezesporu je to obtížné, ale ne nemožné. S ohledem na to, že schopnost zvládat základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti se hodnotí v přirozeném sociálním prostředí, pak lze přisvědčit, že žalobce je schopen v prostoru, kde to zná, se orientovat.

[17] Soud vzhledem k uvedenému v odst. 14 a 15 tohoto rozsudku dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, čímž došlo k vadě řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.

[18] Soud vyhověl žalobě a napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení dle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Žalovaný v dalším řízení odstraní vady řízení spočívající v nepřesvědčivosti posudku posudkové komise MPSV ČR s pracovištěm v Ostravě z důvodů uvedených v odst. 14 a 15 tohoto rozsudku.

[19] O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Strana žalobce žádné náklady řízení neúčtovala a také, jak vyplynulo ze spisu, žádné nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí l z e podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou

vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnuto doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 8. dubna 2014

JUDr. Jana Záviská

samosoudkyně